

แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

THE GUIDELINES FOR DEVELOPING TEACHERS IN LEARNING MANAGEMENT USING PROFESSIONAL
LEARNING COMMUNITY PROCESS IN SCHOOLS UNDER SAKON NAKHON PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3

ปณิดา ฤทธิทานันท์* ทศนา ประสานตรี และ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์

Panadda Ritthanan*, Tassana Prasantree and Sumalee Sriputtarin

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม นครพนม 48000

Program in Educational Administration and Development, Faculty of Education,

Nakhon Phanom University, Nakhon Phanom 48000, Thailand

*Corresponding Author: E-mail: pandda0036@gmail.com

รับบทความ 11 พฤษภาคม 2567 แก้ไขบทความ 25 มิถุนายน 2567 ตอรับบทความ 11 กรกฎาคม 2567 เผยแพร่บทความ เมษายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน 3) พัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 4) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 64 คน และครู 275 คน รวม 339 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified})

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน ด้านการร่วมมือร่วมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ ด้านชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย และด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ตามลำดับ
3. ผลการประเมินแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, การจัดการเรียนรู้, กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) examine the current and desired conditions for developing teachers in learning management using the professional learning community (PLC) process; 2) assess the needs for developing teachers in learning management using the PLC process in schools; 3) develop

guidelines for developing teachers in learning management using the PLC process in schools; and 4) Evaluate the appropriateness and feasibility of the developed guidelines. The sample group consisted of 64 school administrators and 275 teachers, totaling 339 participants. The tools included a set of questionnaires, interview forms, and appropriateness and feasibility assessment forms. The sample size was determined using percentage criteria and obtained by simple random sampling. Statistics included percentage, mean, and standard deviation, and Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})

The results of the research found that:

1. The current and desired conditions of teacher development in learning management using the PLC process in schools were overall at a high level.
2. The needs for teacher development in learning management using the PLC process in schools were prioritized from highest to lowest as follows: learning and professional development, support and shared leadership, cooperation and empowerment of professional community members, a friendly community in line with Thai traditions, and shared values and vision.
3. The evaluation of the guidelines for teacher development in learning management using the PLC process in schools indicated that they were overall appropriate and feasible at the highest level.

Keywords: Development Guidelines, Learning Management, Professional Learning Community Process

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาบางประการ วรรคนี้ ในหมวด 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา 50 (4) กำหนดให้ประชาชนคนไทยต้องเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ภาคบังคับ และในหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการ ในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ นักเรียนเป็นผู้สามารถเรียนรู้ ได้พัฒนาตนเองได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 4–38)

ปัญหาการศึกษา พบว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ 1) ปัญหาที่เกิดจากโครงสร้างและระบบบริหารจัดการ 2) ปัญหาที่เกิดจากตัวครู ซึ่งเมื่อพิจารณาสถานการณ์ปัจจุบันแล้ว พบว่า ปัญหาคุณภาพครูเป็นปัญหาที่สำคัญ เช่น ครูขาด ความรู้ความสามารถ ครูมีทักษะการสอนมีเพียงพอแค่การถ่ายทอดให้นักเรียน ครูขาดความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ ครูใช้เวลาราชการไปปฏิบัติภารกิจส่วนตัว รวมถึงครูทิ้งห้องเรียนเพื่อดำเนินการกิจอื่น ๆ ในโรงเรียนอีกด้วย ซึ่งสภาพปัญหา ดังกล่าว ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา รวมถึงคุณภาพทางการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง (เชษฐา ทองยิ่ง, 2559, หน้า 1–3) การดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยข้อมูลของนักเรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้าน ความสนใจ ความถนัด ทักษะ ลักษณะนิสัย เพื่อนำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งครูผู้ดำเนินการจำเป็นต้อง พัฒนาทักษะของผู้สอนยุคใหม่ ซึ่งประกอบด้วยทักษะสร้างสรรค์ ทักษะใฝ่เรียนรู้ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการจัดการเรียนรู้ และทักษะนักพัฒนาอย่างพร้อมเพียงกันทั้งกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งถือได้ว่าการดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็น กระบวนการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น นำไปสู่การเจริญงอกงาม โดยอาศัยระยะเวลาในการพัฒนา ผักผ่อน จนนักเรียน และครูผู้ร่วมดำเนินการ เกิดคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสามารถร่วมมือร่วมใจในการวางแผนงานพร้อมทั้ง ดำเนินการ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ จนนำไปสู่การพัฒนาผู้สอนและนำไปพัฒนานักเรียนอย่างแท้จริง ซึ่งผู้สอนนั้นต้องตระหนักถึงองค์ประกอบสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อันประกอบด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน การทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ และสำนึกความรับผิดชอบ ซึ่งเมื่อดำเนินการต่อเนื่องอย่างเป็นรูปธรรมย่อมเกิดการ เปลี่ยนแปลงต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ ต่อผู้รับบริการ ต่อผู้ร่วมวิชาชีพ และต่อสังคม บุคลากรเป็นการพัฒนาแบบองค์รวม จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มีคุณภาพต่อไป (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล, 2562, หน้า 11–14) การพัฒนาการศึกษา

ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สามารถดำเนินการโดยมีหลักการ 5 ประการ ดังนี้ (1) ด้านการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (Shared Values and Norms) (2) ด้านการปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การเรียนรู้ของนักเรียน (Collective Focus on Student Learning) (3) ด้านการร่วมมือร่วมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ (Collaboration) (4) ด้านการเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน (Expert Advice and Study Visit) และ (5) ด้านการสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflection Dialogue) ซึ่งหลักการ 5 ประการ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียน คุณภาพครู และคุณภาพของระบบการศึกษาย่างถูกต้องและเหมาะสม

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะวิจัย เรื่อง สภาพ และการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
4. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) หมายถึง การรวมกลุ่มกันของสมาชิกในโรงเรียน รวมถึงบุคลากรอื่นร่วมมือดำเนินการด้วยความเป็นกัลยาณมิตร เพื่อแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มศักยภาพของนักเรียน ด้วยกระบวนการที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งร่วมกันพัฒนาทักษะวิชาชีพของตน จำนวน 5 องค์ประกอบ

1.1 ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน หมายถึง การสร้างโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและกันในเรื่องบรรทัดฐาน คุณค่า อุดมการณ์ วิสัยทัศน์ ค่านิยม และมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพ ความเสมอภาคในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน

1.2 ด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันสนับสนุนการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งด้านนโยบายการปฏิบัติการตัดสินใจร่วมกัน หรือการปรับปรุงโรงเรียนสนับสนุนให้เพื่อนร่วมงานมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ผู้บริหารสนับสนุนครูในการพัฒนาวิชาชีพและเพิ่มพูนความรู้และมีภาวะผู้นำร่วมกัน

1.3 ด้านชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย หมายถึง การที่กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันโดยมีวิถีการและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในงานของตนและมีความเอื้ออาทรต่อกัน ยึดหลักวินัยเชิงบวกของครู มีการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่สังคมชุมชน และมีบรรยากาศความเป็นกัลยาณมิตร เปิดโอกาสให้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นกัลยาณมิตร

1.4 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครู โดยการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในระดับสถานศึกษา หรือระดับเครือข่าย หรือระดับชาติ และแสดงบทบาท ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมายและภารกิจร่วมกัน เพื่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร และสร้างนวัตกรรมจากการเข้าร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนำความรู้ ความสามารถ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาวิชาชีพมาพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

1.5 ด้านการร่วมมือร่วมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ หมายถึง การทำงานแบบช่วยเหลือเกื้อกูลกันของทุกคน

ในการเรียนรู้ สร้างสรรค์การปฏิบัติงานมีวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังกันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อผลที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาคุณภาพและความเสมอภาคในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน

2. การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการทางสถิติ ด้วยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่าง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อนำความต้องการจำเป็นสูงสุด ไปพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

2.1 สภาพปัจจุบัน หมายถึง ระดับการดำเนินการของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ตามกรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน ด้านชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ

2.2 สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่คาดหวังในดำเนินการของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ตามกรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน ด้านชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาครูว่า การให้การศึกษาเป็นงานที่ละเอียดซับซ้อนและกว้างขวางมาก ซึ่งต้องกระทำโดยอาศัยความรู้ ความสังเกต จดจำ และความฉลาดรอบครอบอย่างสูง ทั้งอาศัยความอดทน ความเพียรพยายาม ความสุจริต และความเมตตา จึงจะสำเร็จผล ต้องตั้งใจ มั่นคงในงานในความเป็นครูของตน หมั่นฝึกฝนตนให้เข้มแข็ง และพร้อมอยู่เสมอ ทั้งในวิชาการในการปฏิบัติและในจิตใจ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558, หน้า 76) ได้สรุปความสำคัญของการพัฒนาครูว่า มีความสำคัญ 2 ส่วน คือ 1) การเปิดโอกาสให้ครูทุกคนสามารถเข้าถึงระบบการพัฒนาอย่างทั่วถึง และ 2) รูปแบบการพัฒนาที่หลากหลายตรงตามความต้องการของครู มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สามารถพัฒนาสมรรถภาพให้เกิดขึ้นในตัวครู ครูที่ผ่านการพัฒนาสมรรถนะตรงตามความต้องการในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้อย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการพัฒนาครู คือ การสร้างความตระหนักให้กับครูในการพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับนักเรียน ทั้งด้านความสามารถและความคิด โดยได้รับการสนับสนุนการพัฒนาจากหน่วยงานองค์กร และสภาพแวดล้อมร่วมกันพัฒนาศักยภาพของครูอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และนำไปสู่การพัฒนา ชุมชน สังคม และประเทศต่อไป

ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) หมายถึง การรวมตัวกันของครูมีคุณค่าและมโนแสดงถึงการเป็นผู้นำร่วมกันของครูรวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ครูเป็นประธานในการเปลี่ยนแปลงมีวิสัยทัศน์และเรียนรู้ร่วมกันรวมถึงการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์การรวมตัวในรูปแบบนี้เป็นเสมือนแรงผลักดันโดยเกิดจากความต้องการความสนใจของสมาชิกในชุมชนเพื่อการเรียนรู้ และพัฒนาวิชาชีพสู่มาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ (วิจารณ์ พานิช, 2558, หน้า 51)

1. การมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน หมายถึง การสร้างโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและกันในเรื่องบรรทัดฐาน คุณค่า อุดมการณ์ วิสัยทัศน์ ค่านิยม และมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพ ความเสมอภาคในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน

2. การสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันสนับสนุนการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งด้านนโยบายการปฏิบัติการตัดสินใจร่วมกัน หรือการปรับปรุงโรงเรียนสนับสนุนให้เพื่อนร่วมงานมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ผู้บริหารสนับสนุนครูในการพัฒนาวิชาชีพและเพิ่มพูนความรู้และมีภาวะผู้นำร่วมกัน

3. ด้านชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย หมายถึง การที่กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันโดยมีวิถีการและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในงานของตนและมีความเอื้ออาทร

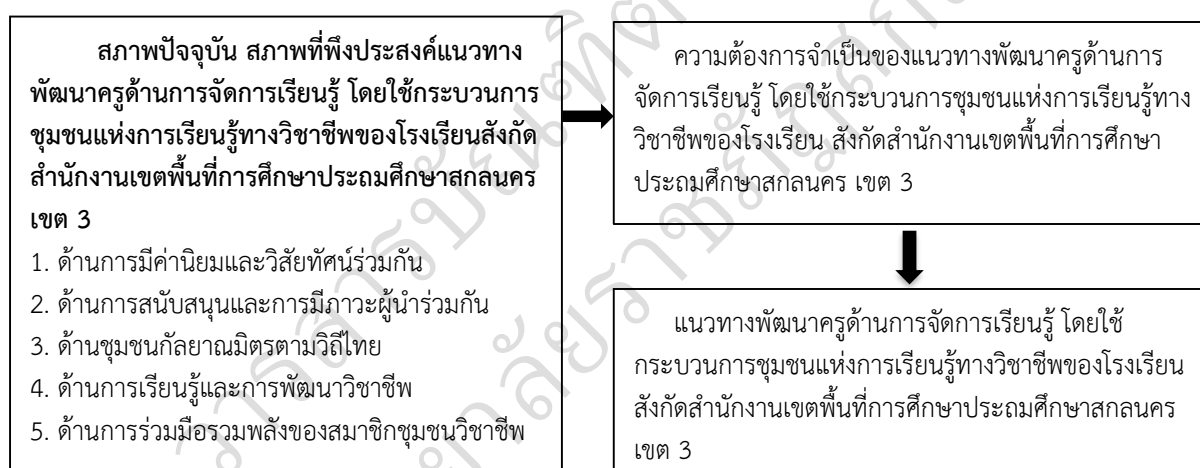
ต่อกัน ยึดหลักวินัยเชิงบวกของครู มีการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่สังคมชุมชน และมีบรรยากาศความเป็นกัลยาณมิตรเปิดโอกาสให้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นกัลยาณมิตร

4. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครู โดยการมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในระดับสถานศึกษา หรือระดับเครือข่าย หรือระดับชาติ และแสดงบทบาท ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมายและภารกิจร่วมกัน เพื่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร และสร้างนวัตกรรมจากการเข้าร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนำความรู้ ความสามารถ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาวิชาชีพมาพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

5. ด้านการร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ หมายถึง การทำงานแบบช่วยเหลือเกื้อกูลกันของทุกคนในการเรียนรู้ สร้างสรรค์การปฏิบัติงานมีวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังกันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อผลที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาคุณภาพและความเสมอภาคในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

องค์ประกอบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้ 5 ด้าน

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้วางแผนการวิจัยและดำเนินการวิจัยไว้เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของ แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิด 5 ด้าน โดยเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 339 คน

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความต้องการจำเป็นของแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาคำนวณหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การร่างแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในขั้นตอนที่ 1 และการวิเคราะห์ข้อมูลตามเอกสารจากบทที่ 2 เกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามกรอบแนวคิดทั้ง 5 ด้าน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดย

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 2,511 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 201 คน และครู จำนวน 2,308 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 339 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 64 คน และครู จำนวน 275 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 40)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประยุกต์ใช้แบบ Likert แบบสอบถามสภาพปัจจุบันแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาหรือระหว่าง .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .41-.78 มีความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ เท่ากับ .95 แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าดัชนี ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาหรือระหว่าง .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่าง .50-.88 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับชื่อ-สกุล ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา สถานที่ทำงาน วันที่ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ (Google Form) ไปยังกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แล้วเสร็จภายใน 20 วัน

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้รูปแบบออนไลน์ (Google Form) จากสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 339 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสัมภาษณ์กลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยประสานงานทางโทรศัพท์เพื่อนัดหมาย

วัน เวลา ในการสัมภาษณ์ และเก็บแบบสัมภาษณ์กลับคืนมาจากผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

- ร้อยละ (Percentage)
- ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- การลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, หน้า 275–279)

$$(PNI_{Modified}) = (I - D)/D$$

เมื่อ $PNI_{Modified}$ คือ ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง
 I คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนสภาพที่พึงประสงค์
 D คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนสภาพปัจจุบัน

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 รายละเอียด ดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวมและจำแนก เป็นรายด้าน

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.11	0.56	มาก	4.89	0.33	มากที่สุด
2. ด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน	4.01	0.60	มาก	4.87	0.31	มากที่สุด
3. ด้านชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย	4.06	0.56	มาก	4.88	0.28	มากที่สุด
4. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	4.00	0.55	มาก	4.90	0.27	มากที่สุด
5. ด้านการร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ	4.03	0.65	มาก	4.86	0.29	มากที่สุด
รวม	4.04	0.58	มาก	4.88	0.29	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ด้านองค์ประกอบ	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.11	4.89	0.190	5
2. ด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน	4.01	4.87	0.214	2
3. ด้านชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย	4.06	4.88	0.201	4
4. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	4.00	4.90	0.224	1
5. ด้านการร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ	4.03	4.86	0.207	3
รวม	4.04	4.88	0.208	–

จากตาราง 2 แสดงดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.208 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีจำนวน 2 ด้านที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม ได้แก่ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวมและจำแนกรายด้าน

องค์ประกอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.52	0.36	มากที่สุด	4.40	0.42	มาก
2. การสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน	4.60	0.33	มากที่สุด	4.47	0.46	มาก
3. ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย	4.69	0.32	มากที่สุด	4.74	0.34	มากที่สุด
4. การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	4.51	0.36	มากที่สุด	4.51	0.35	มากที่สุด
5. การร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ	4.67	0.35	มากที่สุด	4.50	0.40	มากที่สุด
รวม	4.60	0.34	มากที่สุด	4.52	0.39	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย ($\bar{X} = 4.69$) รองลงมา คือ ด้านการร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.67$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.51$)

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.51$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.40$)

การอภิปรายผล

แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีการสนับสนุนและมีภาวะผู้นำร่วมกัน เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพร่วมกัน ชุมชนแห่งกลยุธยมิตรร่วมกันและการร่วมมือร่วมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ สอดคล้องกับการวิจัยของ ศรารุธ แวงธิสาร (2562, หน้า 119–122) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูมีการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ มีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกันมีชุมชนกลยุธยมิตรร่วมกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ ศรารุธ แวงธิสาร (2562, หน้า 119–122) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับแรก คือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ สอดคล้องกับการวิจัยของ ศรารุธ แวงธิสาร (2562, หน้า 119–122) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพลำดับแรก คือ ด้านการทบทวนไตร่ตรองผล

3. แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

3.1 ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ผู้บริหารและครูเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ทำการบันทึกข้อตกลง (MOU) ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ละครั้ง เพื่อให้ครูได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ครูจัดการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดกระบวนการคิด และสามารถสรุปสร้างองค์ความรู้ได้ดีคือให้นักเรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม มีการกำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลนักเรียนอย่างชัดเจน และศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลผู้เรียนไปช่วยเหลือ พัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้

3.2 ด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน ผู้บริหารให้อิสระแก่ครูในการพัฒนาความเป็นผู้นำของตนเองและวางแผน ร่วมกันวางแผน ออกแบบ และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยยึดหลักแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูมีส่วนร่วมวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ร่วมกันโดยครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เอง ไม่ควรตามหนังสือเรียนทั้งหมด แต่ให้ตามบริบทของตนเอง ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำในการสะท้อนผล (Reflection) การจัดการเรียนรู้ของครู และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ปัญหา เป็นผู้อำนวยการความสะดวก ในการจัดการเรียนรู้ของครู ได้ ร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อมูล คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และสร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนกันอย่างแท้จริง สนับสนุนให้ครูศึกษาเรียนรู้ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองและสนับสนุนในด้านงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างพอเพียง

3.3 ด้านชุมชนกลยุธยมิตรตามวิถีไทย ผู้บริหารจัดบรรยากาศให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้ครูไม่โดดเดี่ยว และมีเครือข่ายในการทำงาน ผู้บริหารและครูมุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันโดยการเคารพ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกันโดยปราศจากการใช้อำนาจปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงออกความคิดเห็นของผู้อื่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานและชุมชนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนแนวคิดในการทำงานท่ามกลางบรรยากาศที่เป็นมิตร ครูมีการปฏิบัติงานท่ามกลาง

บรรยากาศที่เป็นกันเองในการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เรียน มุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันของนักเรียนในชั้นเรียนให้เกิดการเคารพซึ่งกันและกันได้อย่างเหมาะสมและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้

3.4 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ครูประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ละคนอย่างต่อเนื่อง และเห็นผลการพัฒนาได้ชัดเจน มีหลักฐานที่สะท้อนให้เห็นถึงการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเมื่อเลื่อนระดับชั้น โดยไม่ประเมินนักเรียนเพื่อเปรียบเทียบหรือตัดสินระหว่างผู้เรียนแต่ละคน ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่จะสร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนกันอย่างแท้จริง มีการตรวจสอบผลลัพธ์การเรียนรู้และผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในชั้นเรียนจากการสอนครั้งที่ผ่านมา มีหลักฐานแสดงการประเมินจากการเรียนครั้งก่อนหน้าแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ นำข้อมูลผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

3.5 ด้านการร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนร่วมกันค้นหาสิ่งที่น่าสนใจเพื่อนำมากำหนดเป้าหมายและออกแบบในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูที่สอนระดับชั้นเดียวกันจากต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการบูรณาการโดยอาจออกแบบหน่วยบูรณาการและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมกันค้นหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาผู้เรียนเพื่อกำหนดและนำมาประกอบการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในการแก้ปัญหา ร่วมกันค้นหาเนื้อหาที่ผู้เรียนเข้าใจได้ยากและร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เพื่อทบทวน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความสำเร็จของกันและกัน ร่วมกันวางแผน ออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ตามบริบทของตนเองที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ร่วมกันคิดร่วมกันแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการพัฒนา

4. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแนวทางพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการสัมภาษณ์บุคคลและองค์กรมีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จึงทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อย่างแท้จริง สอดคล้องกับการวิจัยของ ศราวุธ แวงธิดาร (2562, หน้า 119–122) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่

ได้แนวทางพัฒนาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ความต้องการจำเป็นและข้อมูลแนวทางพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ควรนำแนวทางพัฒนาซึ่งเป็นผลจากการวิจัยไปใช้ดำเนินการในสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ได้รับการพัฒนาและนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา สนับสนุน และส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่สถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาต่อไป และผลการประเมินแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยรวม พบว่า ด้านชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทยสูงที่สุด ด้านการร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพมีความเหมาะสมรองลงมา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(PLC) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการร่วมมือร่วมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ

2. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) พบว่า ด้านที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน ตามลำดับ

3. แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) แนวทางพัฒนา (1) ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ผู้บริหารและครูเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ทำการบันทึกข้อตกลง (MOU) ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ละครั้ง (2) ด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน ผู้บริหารให้อิสระแก่ครูในการพัฒนาความเป็นผู้นำของตนเองและวางแผน ร่วมกันวางแผน ออกแบบ และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยยึดหลักแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูมีส่วนร่วมวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ร่วมกันโดยครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เอง ไม่ควรตามหนังสือเรียนทั้งหมดแต่ให้ตามบริบทของตนเอง (3) ด้านชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย ผู้บริหารจัดบรรยากาศให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้ครูไม่โดดเดี่ยว และมีเครือข่ายในการทำงาน ผู้บริหารและครูมุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันโดยการเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกันโดยปราศจากการใช้อำนาจปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงออกความคิดเห็นของผู้อื่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานและชุมชนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (4) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ครูประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ละคนอย่างต่อเนื่อง และเห็นผลการพัฒนาได้ชัดเจน มีหลักฐานที่สะท้อนให้เห็นถึงการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเมื่อเลื่อนระดับชั้น โดยไม่ประเมินนักเรียนเพื่อเปรียบเทียบหรือตัดสินระหว่างผู้เรียนแต่ละคน ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่จะสร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนกันอย่างแท้จริง (5) ด้านการร่วมมือร่วมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนร่วมกันค้นหาสิ่งที่น่าสนใจเพื่อนำมากำหนดเป้าหมายและออกแบบในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูที่สอนระดับชั้นเดียวกันจากต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการบูรณาการโดยอาจออกแบบหน่วยบูรณาการและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมกันค้นหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาผู้เรียนเพื่อกำหนดและนำมาประกอบการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในการแก้ปัญหา

4. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ อยู่ในระดับต่ำที่สุด ซึ่งตรงข้ามกับสภาพที่พึงประสงค์ที่อยู่ในระดับสูงที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูศึกษาเรียนรู้/ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองและสนับสนุนในด้านงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างพอเพียง เพื่อให้ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ร่วมกันโดยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เองไม่ควรตามหนังสือเรียนทั้งหมด แต่ให้ตามบริบทของตนเอง ประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง นำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ นำข้อมูลผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไขและ

พัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีหลักฐานที่สะท้อนให้เห็นถึงการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ มีการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเมื่อเลื่อนระดับชั้น สร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนกันอย่างแท้จริง

1.2 ผลจากการวิจัยความต้องการจำเป็นของพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ดังนั้นโรงเรียนควรจัดให้มีการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ครูกำหนดเป้าหมายของการจัดการเรียนประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย ชัดเจนตามวัตถุประสงค์และมีการแลกเปลี่ยนกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีการนำผลการเรียนรู้ไปตัดสินใจดำเนินการเรียนรู้อย่างเหมาะสม นำผลการประเมินการเรียนรู้ไปพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง และสะท้อนกลับสู่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

1.3 โรงเรียนควรศึกษาและประยุกต์ใช้แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีบุคลากรและทรัพยากรที่จำกัด การดำเนินการดังกล่าวอาจต้องสร้างเครือข่ายการดำเนินงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในด้านบุคลากรและด้านทรัพยากร เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.4 นำผลการวิจัยไปขยายผลกำหนดเป็นแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และหน่วยงานการศึกษาอื่นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ไปใช้ในโรงเรียนทุกระดับ เพื่อที่จะนำไปพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยศึกษาและเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นการรวมตัวกันเพื่อพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *รวมกฎหมายการศึกษา ฉบับเพื่อการปฏิบัติงานด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คอมมิวนิเคชั่น.
- _____. (2560). *คู่มือการอบรมคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สู่สถานศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เชษฐา ทองยิ่ง. (2559). *ปัญหาครู : ปัญหาการปฏิรูป*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 1–90. 6 เมษายน 2560.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา. (2562). *การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- ศราวุธ แวงอิสาร. (2562). *การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *คู่มือการอบรมคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สู่สถานศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.